

VI KVINNOR

Nr 1

LÄS i
detta nummer:

Världsfredsrådet har
sammanträtt

Tredje gången gillt

Tre års väntan på
barnbidraget

Amnesti! Ännu härskar
mörkret över Spani-
ens solkust

Brigitte sa NEJ!

Se upp för dörrarna! —
dörrarna stängs!

Som gäst i Polen

Nytt år — ny giv

Hos vänner i finska
Lappland

Hem och hushåll, mode,
handarbete, barnsida,
noveller, korsord
m.m.

OMSLAGSBILDEN:

BRIGITTE BARDOT, som
sa NEJ till utpressarna i
OAS »för jag har inte
lust att leva i ett nazis-
tiskt land». Läs vidare på
sid. 9.

Internationell avrustningskongress 1962

Världsfredsrådet har sammanträtt i Stockholm 16–19 december. Omkring 250 rådsmedlemmar och inbjudna deltog, alla kontinenter var representerade. Man behandlade avrustningsproblemet, Tysklandsfrågan, den kommande verksamheten och kampen för alla länders suveränitet och oberoende. Fördelade på fyra kommissioner diskuterade deltagarna dessa stora frågor och framlade resolutionsförslag.

Den kommission som överlade om nationellt oberoende och dess betydelse för att skapa fred i världen fogade till sin huvudresolution inte mindre än 19 delresolutioner behandlande problem i länder runt om i världen.

Resolutionen i Tysklandsfrågan gav en rad utmärkta och praktiskt genomförbara förslag till en fredlig lösning.

Resolutionen om avrustningen innehöll följande viktiga satsar:

"Miljoner och åter miljoner människor i alla länder betraktar i denna stund trots olikheter i samhällssystem allmän, total och kontrollerad avrustning som sitt universella mål. Därför kräver de snar överenskommelse om:

1. Slut på alla kärnvapenprov, i atmosfären, i rymden, under jord och under vatten;

2. förbud mot tillverkning, lagring, spridning och användning av kärnvapen;

3. slut på alla militära provokationer och utveckling av väpnade styrkor;

4. kraftig minskning av konventionell beväpning;

5. avskaffande av alla slags militära baser och bortdragande av främmande trupper från alla länder där de är stationerade;

6. upplösande av alla militäralianser;

7. snabbt upprättande av kärnvapenfria och demilitariserade zoner i Centraleuropa och i norra Europa, i Balkanområdet och vid Adriatiska havet, i mellersta östern, i det asiatiska Stillahavsområdet och i hela Afrika och Latinamerika."

Vi har velat citera dessa punkter

eftersom stockholmspressen gav felaktiga upplysningar under mötet. Inte minst den sjunde punkten är för oss i Sverige av stort intresse.

Med avseende på kommande arbetsuppgifter beslöt man att hålla en världskongress för avrustning under 1962. Man planerade även en trekontinentkonferens (Afrika, Asien, Latinamerika) i frågan om nationellt oberoende.

Av särskilt intresse för oss kvinnor var det meddelande som lämnades av Mrs Edwards från Förenta staterna om de amerikanska kvinnornas första massaktion för fred och avrustning. Den började med en aktion för fred i 60 städer den 1 november omfattande 75.000 kvinnor. Den 1 januari ämnar man göra aktionen internationell. Redan i december hade man kontakt med kvinnor i Afghanistan, Australien, Bulgarien, Burma, Ceylon, Egypten, Kinesiska Folkrepubliken, Indien, Indonesien, Irak, Japan, Libanon, Mongoliet, Pakistan, Polen, Rumä-

nien, Sovjetunionen, Syrien, Tjeckoslovakien, Ungern, Östtyskland och även västeuropeiska länder. Madame Cotton samlade de kvinnliga mötesdeltagarna och vi talade bland annat om denna viktiga fredsaktion. Vi har också försökt underrätta svenska kvinnor i ledande ställning. Man vill ha ett kvinnonamn i varje land, en kvinna som när hon får telefon från USA ska tala en minut om vad kvinnorna i hennes land gör för att ernå en avrustad värld. Jag har talat med eller skrivit till flera men det är svårt hos oss mitt i julen.

Rådsmötets sista plenarsammanträde hade som sista talare Janet Jagan från Brittiska Guiana. Några av oss råkade henne vid KDV:s kongress i Köpenhamn 1953. Hon var då premiärminister sedan hennes man kallats kommunist. Efter det mötet blev också hon misstänkt. Fortfarande väntar hennes land på sitt oberoende från England. Hennes tal var en varm vädjan om enighet i fredsarbetet. A. A.

LEDSEN OCH ARG

blev man när man läste om hur de bostadsbehövande behandlas i Norrköping. Barnfamiljer har stått i kö 10–11 år för en hygglig bostad medan nyttillskottet av lägenheter i stort sett hyrts ut utan att den kommunala bostadsförmedlingen fått vara med om fördelningen av dem. Barnfamiljer, ensamstående mödrar, fränskilda och änkor ska tydligen inte göra sig besvär på staden Norrköpings bostadsmarknad. De har barn, de har små inkomster — de är inte önskvärda som hyresgäster, inte ens hos de kommunala bostadsföretagen, vars skyldighet det i varje fall borde vara att fördela lägenheterna efter behovsprincipen. Som exempel på hur fördelningen sker har i pressen nämnts en barnfamilj på 8 personer som i nära 11 år stått i kö för en modern bostad och under de sista fem åren elva gånger anvisats bostad av bostadsförmedlingen men inte blivit godtagen som hyresgäst. Hur är det möjligt att kommunala och allmännyttiga bostadsföretag intar en sådan attityd gentemot barnfamiljer?

Det som nu kommit fram är resultatet av en utredning. Det är

säkert behövligt att den utredningen fortsättes och papperen läggs på bordet. Och så bör man nog se till att få en annan samsättning i bostadsnämnden i Norrköping. Sex representanter för bostadsproducenterna och en för hyresgästerna — de proportionerna är märkliga i ett kommunalt bostadsorgan.

GLAD OCH IMPONERAD

blev man när man såg och hörde Elise Ottesen-Jensens lektion i sexualkunskap för en skolklass av 8-åringar. Egentligen var det en lektion i sexualundervisning för föräldrar och lärare och av den må de säkert ha kunnat lära en hel del. Vilket charmerande framställningssätt! Barnen syntes lika trollbundna som vi som satt framför TV-apparaten av hennes varma, ömma beskrivning av hur livsgnistan tänds. Den 76-åriga "lärarinnans" ögon strålade lika livsbejakande som barnens och hon och barnen var lika förtrollande allihopa. Hennes sätt att ställa frågor till de små eleverna, få dem med sig, var underbart. Så fick vi också veta om katten därhemma som fått sju ungar!

Tack, Elise Ottesen-Jensen!

Två gånger har ett världskrig utlösts på Tysklands jord. Tredje gången får det inte ske. Så resonerade fadern till Artur, Peter och Elke Aschmoneit när han anslöt sig till de fredskrafter i Västtyskland som krävde fredsförhandlingar och ett slut på den västtyska upprustningen.

De tre barnens far dömdes till 18 månaders fängelse. Därför fattas han på bilden, som vi publicerar härintill. De har lyckligtvis mor att ty sig till. Fru Aschmoneit hyser tillförsikt för framtiden. Ty det finns så många tecken på att fredsopinionen stärks.

Inte minst gladdes hon över den europeiska kvinnokonferens som ägde rum i Berlin i mitten av november förra året. Där krävde representanter för den demokratiska kvinn rörelsen i 21 länder ett fredsfördrag med de båda tyska staterna. Det bör — sade konferensen — vara ett fredsfördrag som garanterar ett antimilitaristiskt, neutralt Tyskland i Europas hjärta, som förbjuder krigshets och revanschpolitik och kräver att båda staterna avstår från atomvapen.

Elka Heintz i Quadenschönfeld i TDR sitter tryggt i mors knä. Men mor har sorg. Då hennes dotter Sylva var 4 månader kidnappades hon av släktingar i Västtyskland, som ville tvinga familjen att fly. Heintz kämpar för rätten att bo i det land de själva önskar och kräver Sylva tillbaka. Till det kravet anslöt sig en europeisk kvinnokonferens i Berlin i november 1961, vid vilken SKV var representerad.

Bonnrepubliken dömde de här tre barnens far till 18 månaders fängelse därför att han krävde fred och förhandlingar som kunde leda till ett fredsfördrag med de båda tyska staterna. Artur, Peter och Elke fick inte träffa sin far under julen. Skönt att de har mor som kan förklara hur sänt bara kan vara möjligt. Mor är säker på att fredskrafterna kommer att vinna. Ett tredje världskrig får inte utbryta, säger hon.

Tredje gången gillt

Konferensen ägde rum i den del av Berlin som tillhör den Tyska demokratiska republiken, där man inte blir fängslad utan tvärtom äras för målmedveten fredssträvan. TDR har förklarat sig villig avstå från atomvapen. Medan Västtyskland har en armé som blivit den starkaste inom Nato begränsas TDR:s försvarsutgifter till 2 procent av budgeten.

Även Hitler talade om fred

Fru Aschmoneit kan också glädja sig åt att denna konferens riktade ett brev till alla västtyska kvinnor.

I detta brev hemställer konferensen till kvinnorna att inte låta sig vilseledas av att regeringen talar om fred. Ty om fred talade även Hitler. Samma generaler och SS-officerare som deltog i Hitler-Tysklands överfall på Europas länder för idag befäl över Västtysklands arméer. Och det är en Hitler-general som för be-

fäl över Natos stridskrafter. Samma rustningsmonopol som tjänade jättesummor på förintandet av de 50 miljoner människor som dödades under det andra världskriget, inhämtar redan nu miljoner på upprustningen. I brevet varnas kvinnorna också för att falla offer för den antikommunistiska hets, som redan en gång drivit landet till avgrundens rand.

Appell till Europas kvinnor

Kvinnokonferensen i Berlin antog en appell till alla kvinnor i Europa, att stödja kravet på ett fredsfördrag med de båda tyska staterna. Det skulle garantera freden i Europa. Och det skulle vara ett övertygande exempel på möjligheten av framgångsrika förhandlingar mellan stormakterna.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund som stödjer alla strävanden till avspänning, deltog i konferensen. Det

Tre års väntan på barnbidraget — är det inte utpressning

Skrivelsen är betitlad: "Ekonomiska sanktioner, utpressningsmedel för att förmå ogifta mor att uppge sitt barns far" och vänder sig mot den nuvarande utformningen av lagen om bidragsförskott till utomäktenskapligt barn för vilket faderskapet inte blivit fastställt. I

Debatt

denna sägs: "Till ett utomäktenskapligt barn för vilket faderskapet inte blivit fastställt, utgår bidragsförskott först efter det att barnet fyllt tre år. Att bidraget till utomäktenskapligt barn inte utgår före tre års ålder beror på att man vill förmå ogifta mödrar att främst för barnets egen skull (vår kursiv) uppge vem som är barnets far och därmed också ge barnet en försörjare..." (Michanek 16:2, sid. 135.)

Vi är kolossalt medvetna om att detta är en svår fråga. Man vill ju helst att fadern skall identifieras, men detta får inte ske genom att man utövar ekonomisk press på modern. Man frågar sig varför inte lagskrivarna utformat lagen helt i överensstämmelse med sina intentioner

skedde genom förbundsstyrelseledamoten Rodny Öhman, Stockholm, och sekreteraren i Göteborgs fredskommitté Edith Andreasson.

De framhåller att en lösning av den tyska frågan inte bara skulle kännas lugnande för alla som minns vad det andra världskriget betydde av blod och fasor. **Fredsfördrag med de båda tyska staterna är ett avgörande steg på vägen till allmänt atomvapenförbud och avrustning.**

Konferensen leddes av ett motto, formulerat av Heinrich Mann: "Den som bara ser på väntar förgäves att det blir fred."

Vi som i likhet med barnen Aschmoneit inte vill vänta förgäves, har bara ett svar att ge: låt oss hjälpa till att skapa den rörelse som erfordras för att Tyskland efter 16 år antligen ska få sitt fredsfördrag.

Tredje gången gillt. Den här gången är det fredskrafterna som ska avgå med segern.

Rodny Öhman

En fråga som tål att debatteras och inte bara ur en synvinkel kom upp till behandling på Uppsala SKV-avdelningsmöte i slutet av oktober. Det gällde bidragsförskotten till barn för vilka faderskapet ej fastställts. Detta utbetalas som bekant först då barnet fyllt tre år. Nu hade några av medlemmarna i en skrivelse till avdelningen tagit upp detta problem och efter en livlig diskussion beslöt mötet vända sig till förbundet och be om ett ställningstagande.

Det är ingen fråga som man på rak arm ger ett svar på. Hur vore det om Vi Kvinnors läsare funderade på den och sedan gav sina synpunkter i dessa spalter? Vi inbjuder er till diskussion och publicerar här Uppsala-brevet från avdelningen.

Välkomna alltså med era synpunkter på ett viktigt och ömtåligt problem!

ner och lovat varje moder som uppger sitt barns far 996 kr.×3 (bidragsförskottet uppgår för närvarande till 996 kr. per år). När blev muttor en samhälleligt godtagbar åtgärd att nå sitt mål? Dess karaktär av utpressning framhävs ytterligare av att den är ett direkt avsteg från principen om att samhällets insatser när det gäller ogifta mödrar med utomäktenskapliga barn skall inriktas främst på barnen (Michanek sid. 122).

De ensamma mödrarnas situation är erkänt mycket svår och sannolikt svårast under barnets första levnadsår, då de på grund av den skötsel barnet kräver är ytterst handi-

kappade att genom förvärvsarbete själva dra försorg om sitt barn och ge det den mest elementära av alla tryggheter — den ekonomiska. Om denna saknas kommer moderns förmåga att skänka andra former av trygghet till sitt barn att reduceras till ett minimum. Märk att barnets trygghetsupplevelser under de första levnadsåren anses ha stor personlighetsdanande betydelse.

Utan moraliserande måste man också erkänna det faktum att modern helt enkelt inte vet vem fadern är. I sådana fall kan bestämmelserna leda till att hon uppger en tänkbar far under sken av säkerhet. Troligtvis skulle vi slippa en del av dessa sorgliga blodprovshistorier om modern i tryggt förlitande på samhällets stöd vågade visa sin osäkerhet.

Vi anser därför att bidragsförskott till ogifta mödrar bör utgå från barnets första levnadsår oavsett om fadern är känd eller inte — dvs. att alla utomäktenskapliga barn bör ha samma rätt i detta avseende.

Mycket mer skulle kunna sägas i denna fråga. Som inledning kanske det här är tillfyllest för en ventilation av frågan. Kan därvid något komma fram som gör oss mer benägna att se mindre upprört på att ett socialt-mänskligt problem har fått en så klart negativ lösning — ja, så är vi redo att återkomma i den debatt som vi hoppas blir resultatet av denna vår skrivelse.

Måste titta efter om mamma kommer — men det behövs kanske bara att hon tappar taget om dockan och olyckan är framme...

Och så kan olyckan vara framme...

Det finns många slag av barnsäkra fönsterreglar i handeln. Somliga är effektiva, andra mindre lyckade.

Ett av de enklaste och billigaste och samtidigt ett av de effektivaste är den lilla säkerhetskedjan som man placerar högst upp i fönstret. Den kostar bara ett par kronor, är enkel att montera — och den kan rädda liv.

Låt oss i alla fall komma överens om att göra något för att få slut på fönsterolyckorna. De kan och måste bekämpas. Vi utsätter ju inte medvetet barnen för risker genom att låta dem leka med sprängämnen, vi kastar inte ut våra små på djupt vatten — men vi utsätter dem för en ständig och farlig risk genom att inte regla våra fönster.

... för någon konst att öppna ett vanligt fönster är det inte bara där finns en stol eller bänk så den lilla når upp!

FARLIGA FÖNSTER

Treåring klarade fall från tredje våningen...

— Fader kom hem, såg dottern köras iväg i ambulans efter fall från andra våningen...

— Fyraåring dödad vid fall mot gårdens stenbeläggning efter att ha lekt i öppet fönster...

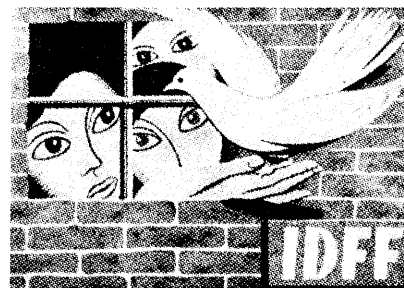
Rubrik — rubrik — rubrik... Alla skriker de ut samma sak. Det är inte änglavakter och dödade barn de ropar ut. Det är föräldrars tanklöshet och brist på ansvarskänsla. De talar om en olycksform som inte borde förekomma i ett modernt och upplyst samhälle. De talar om vår slöhet att inte skydda våra barn, att

inte offra ett par kronor för att rädda deras liv!

Det är önsketänkande att tro att man kan tala om för barnen hur farligt det är att leka vid öppna fönster, att förbjuda dem att klättra upp i fönstren — och sedan tro att de lyder! Fönster har en viss dragningskraft även på oss äldre. Hör vi något främmande ljud utanför fönstret — kanske vi bara tittar ut av ren nyfikenhet — men vi går gärna fram till fönstret och kastar en blick ut. Samma sak är det med barnen. Speciellt gäller ju detta om mamma har gått ut i något ärende. Då vill ju den lilla titta efter när mamma kommer hem.

AMNESTI

Francos fängelser sitter sedan många år tusenden och åter tusenden spanska patrioter dömda för sin rättrådiga kamp mot fascismen. Över hela världen organiseras i dag kampanj för amnesti åt de politiska fångarna i Franco-Spanien. Solidaritetsaktioner för de fängslade och deras familjer organiseras. Också SKV har bidragit till dessa aktioner. Före jul sändes från en rad avdelningar julpaket till 50-talet spanska barn vars fäder sitter i fängelse.

Vi vill uppmana våra läsare att delta i de fortsatta solidaritetsaktionerna. Ett vykort med en hälsning; ett litet paket; en uppmaning till vänner och bekanta som trots allt turistar i Spanien att de ska be att få se fängelserna och tala med de politiska fångar som sitter där; ett förslag som ställs till fackföreningen eller annan organisation man tillhör att kräva amnesti. Det är i sin enkelhet — **solidaritet!**

Vi återger här nedan ett avsnitt ur ett tal som en spansk delegat höll vid KDV:s rådsmöte i Budapest.

"Jag kommer från hjärtat av Spanien, från Madrid och jag överbringar hälsningar till er från de spanska kvinnorna som kämpar mot Franco — särskilt från dem vars män eller söner sitter i fängelse för att de försvarat frihet och demokrati.

Med sina terroristiska metoder har Francoregimen splittrat tusenden hem, den har lagt en börda av lidanden och förtvivlan på mödrars och hustrurs hjärtan.

Jag är ett exempel på vad Franco har gjort mot kvinnorna i mitt land. Jag hade en son som var all min glädje och mitt hopp. Min son var mycket ung, nästan bara ett barn, när det spanska folket började sin kamp mot den fascistiska attacken.

Som många andra deltog han, trots sin ungdom, i försvaret av Republiken.

När kriget var över blev min son arresterad, anklagad för att ha varit republikansk soldat och dömd till långa år i fängelse. Han har nu varit inspär-rad i fängelse i 22 år. Från den yngling han var när han fängslades har han nu blivit en man vars hälsa underminerats, men trots detta är hans moral hög. Och där finns många flera fångar som han och deras antal ökas varje dag av nya offer för Franco-terrorn.

Bara i Burgosfängelset finns det fångar vars domar sammanlagt lyder på mer än elva tusen år, av dem har redan tusen år avtjänats.

Jag kommer på vägnar av mitt barn, på vägnar av de spanska politiska fångarna och deras familjer för att berätta för er om vår tacksamhet för er ständiga hjälp, för ert deltagande i kampanjerna för amnesti och för att be kvinnorna i alla länder som är representerade här vid detta möte att fortsätta att hjälpa oss i vår kamp.

Vi är inte rädda för svårigheter och förföljelser. Över hela Spanien har vi samlat tiotusenden namnunderskrifter med krav om att våra fängslade skall friges.

Den 10 juli 1961, när Franco förberedde firandet av 25-årsdagen av sitt uppror, organiserade vi, mödrar och hustrur till fångarna, demonstrationer i Madrid, Barcelona, Saragossa och Oviedo och krävde amnesti. Vi överlämnade också till myndigheterna tusenden och åter tusenden namnunderskrifter till stöd för våra krav.

Folket stödde oss med en underbar solidaritet och tack vare denna kunde polisen inte hindra demonstrationerna och inte heller utöva represallier mot oss.

Kära vänner, jag lovar er att vi skall inte förtrötas i den kamp vi för inte bara för frihet åt våra fängslade utan för befrielse av vårt land. Vi kämpar för att återupprätta de demokratiska rättigheter som republiken hade garanterat alla kvinnor. Vi kämpar för att hindra den amerikanska imperialismen från att anlägga baser för aggression och krig i vårt land."

Skriv till dem!

Vi publicerar här namnen på 12 spanska kvinnor som sitter i ett av Francos fängelser. De flesta har dömts till döden, men har fått sina domar förvandlade till 30 eller 25 års fängelsestraff. Det är inte nödvändigt att skriva på något främmande språk, ord som solidaritet och demokrati är internationella och det är själva tecknet på att människor i långt avlägsna länder följer deras kamp och stödjer dem, som är det viktigaste. Adressen är: **Carcel, Alcala de Hanares.**

Mercedes Gomes OTERO — dömd till döden, straffet förvandlat till 30 års fängelse. Har suttit i fängelse i 15 år. Lider av lungtuberkulos. Måste arbeta 9 timmar om dagen vid en maskin.

Juana Dona JIMINEZ — dömd till döden, straffet ändrat till 30 års fängelse. Har genomgått en magoperation och måste hålla sträng diet. På grund av svår kalkbrist har hon ett ben i gipsförband. Hon arbetar vid en verkstad där man tillverkar moppar.

Maria Blazques del POSO — dömd till 25 års fängelsestraff. Har på grund av svag hälsa redan haft lungsäcksinflammation två gånger.

Carmen Fernandez SEGURA — dömd till 30 års fängelse. Lider av en benmärgssjukdom och av en hjärt- och magåkomma. Hon behöver inte svara vid upprop men måste arbeta i mopptillverknin-gen för att kunna uppnå reducere-ring av fängelsestraffet och förbättrade villkor.

Josefa Beneito Lopez de ATALAYA — dömd till döden, straffet förvandlat till 30 år i fängelse. Lider av en leversjukdom och för högt blodtryck. Från fängelset måste hon bidra till försörjningen av sin 74-åriga mor och sin dotter som är 11 år gammal.

Ännu härskar mörkret över Spaniens solkust

Res till Costa del Sol — Spaniens solkust — guldgula sandstränder, paradisiska dagar vid Medelhavet...

Så reklamerar resebyråerna för att dra turistströmmen till Spanien med åtföljande ekonomiskt stöd åt Franco-regimen. Och några, ja förresten många, reser. Tyvärr.

Även jag reste en gång till Spanien. Mitt beslut att resa kom inte som resultat av braskande reklam från turistbyråerna — de var så tysta så tysta den gången. Nej, det gick så till att jag fick reda på att det behövdes personal till det sjukhus som de dåvarande fackliga och socialistiska internationerna upprättat i Spanien som ett led i den internationella Spanienhjälpen.

Det var i början av år 1937 och jag hade just fått det smärtsamma meddelandet att min förlovade stupat i försvaret av Madrid som en av de många pojarna i Internationella Brigaden. Jag anmälde mig för arbete vid sjukhuset och efter en tre-

Inför 25-årsminnet av Spanienkrigets utbrott samlades i Stockholm svenska och utländska f. d. Spanien-kämpar. Bland dem en kvinna, polskfödd Henia Larsson, som i ett par år arbetade som sjuksköterska vid ett militärsjukhus i Spanien. Endast några månader senare överfölls hennes eget land av hitlerfascisterna (det är därför jag inte har mer än detta enda foto från Spanientiden, alla de andra måste jag bränna, säger hon). När hon 1945 kom till Sverige var det i en Röda korsvagn från koncentrationslägret Auschwitz. Här berättar hon om sitt arbete i den spanska folkarméns tjänst.

månaders kurs avreste vi ett 20-tal flickor och en belgisk läkare till Spanien. Övrig personal kom från andra länder.

Sjukhuset låg i **Onteniente** i södra Spanien, ett stycke bakom fronten. Det var en vacker idyllisk plats med behagligt klimat, strålende sol, palmer, mandel-, apelsin-, citron- och fikonträd, allt det där som vi föreställer oss i samband med medelhavsländerna. Här arbetade jag i ca 2 år och här lärde jag känna Spaniens folk i provningens tunga tid.

Till vårt sjukhus fördes huvudsakligen svårt sårade från olika frontavsnitt. De flesta var spanjorer, endast några få kom från Internationella Brigaden. Det var enkla arbetar- och bondepojkar, präglade av hårt arbete och den fattigdom som den spanska befolkningen under generationer tyngts ner av. Och nu var de därtill sargade av krigets gissel, såriga, blodiga, smutsiga.

Några dog strax efter ankomsten till sjukhuset, en del överlevde men blev invalider för livet, och andra återigen blev återställda och gick tillbaka till fronten. Under nära två år såg jag dem komma och försvinna igen i en ändlös ström. De var många, men jag tycker mig minnas dem alla trots att snart ett kvartssekel gått sedan dess.

Jag minns deras lugna rakryggade hållning i många svåra situationer. De var kultiverade och vänliga trots att de upplevt krigets vilda grymheter. Jag minns den 24-årige

Antonio som sårats i lungorna och dog några timmar efter ankomsten till sjukhuset. Han bad om en apelsin, jag skalade och räckte fram en klyfta. "Halva för dej, **madrecita**" (lilla mor) flämtade han. Och den unge kaptenen Juan. Han var svårt sårad i huvudet men aldrig kom en klagan över hans läppar. Sådana var de dessa okuvliga frihetskämpar. De klagade aldrig trots dödliga sår och svåra lidanden, ända tills livets sista minut talade de uppmuntrande ord om uthållighet och fortsatt kamp för folkets frihet.

Med en av transporterarna kom den mycket unge Pepito. Han hade sårats av en tysk dum-dumkula, en otäck sak som splittras inne i kroppen och sliter upp ett stort hål. Vi gjorde allt vad som stod i vår makt men pojken dog. Han hade just burits ut och sängen stod tom då hans föräldrar kom på besök. Det var tungt att möta dem i detta ögonblick och höra moderns, en enkel bondkvinnas reflektion: "Det är ändå en tröst för oss att veta att vår son dog för republiken." Knyttet hon hade med sig till sonen och som in-

Esperanza Martinex GARCIA — två domar på 22 och 21 år, sammanlagt 43 år.

Mercedes COTO — 60 år gammal, lärarinna vid en statlig skola. Har redan tillbringat 15 år i fängelse. Dömd till 30 år.

Manuela MORENO — dömd till 30 år. Har suttit fängslad 13 år. Klen hälsa — har genomgått en operation av sköldkörteln. Arbetar i mopptillverkningen för att förbättra villkoren.

Magdalena GOMEZ — dödsdom som förvandlats till 30 års fängelse. Har suttit i fängelse de senaste 13 åren.

Dolores Mas VIDAL — dömd till 5 års fängelse. Kommer att friges detta år.

Palmira Marcos ABASCAL — dödsdom som förvandlats till 30 års fängelse. Har avtjänat 19 år. Det finns hopp om att hon på grund av strafflindring skall bli frigiven detta år.

Manuela CABEZAS — har avtjänat 15 år av ett fängelsestraff på 30.

nehöll två ägg och ett stycke bröd fick jag ta emot som tackgåva för att jag, som hon sade, vårdat honom.

Det är så mycket man minns från denna tid. Inte bara tragedier, sorg och lidanden utan också gott kamratskap, ljusa episoder och framför allt intressanta inblickar i spanskt tänkesätt och vardagsliv. Vi hade ju också mycket god kontakt med befolkningen. Vid besök i staden, på gator, i konditorier och butiker fick vi mottaga otaliga bevis på spanjorernas uppskattning av vår blygsamma insats i kampen mot fascismen. På torget, dit man gick ibland för att komma över något extra gott åt någon av patienterna, sade en dag en av torggummorna till mig: "När folket segrat över fascismen skall Spanien bli en fristad för alla förföljda demokrater ute i världen." Och aldrig skall jag glömma bonden som efter att ha prisat all den hjälp som kom utifrån i form av förbandsartiklar med en tung suck sade: "Om de skulle ha skickat oss mera vapen och mindre bomull så hade vi kanske inte behövt så mycket bomull..."

Ja, republikens folkarmé led brist på vapen tack vare den falska non-interventionspolitiken medan Franco-sidan erhöll modern utrustning och trupper från både Hitlers Tyskland och Mussolinis Italien. Kampen var mycket ojämn och efter 3 år av bittra strider dukade republiken under och Franco segrade. Omedelbart före slutet kom det order att sjukhuset skulle evakueras. Där hölls en avskedsceremoni där stadens representanter utnämnde oss till hedersmedborgare med orden: "Trots att ni alla är av utländsk börd är ni mer spanjorer än de som fötts i Spanien och förrätt sitt land."

Det var gränslost svårt och tungt att ta avsked av de spanska kamraterna. Vi visste, och det visste de också, att det som nu väntade dem var fascistisk skoningslös terror i alla former. Men även då talade de med äkta spansk stolthet om fortsatt kamp mot fascismen.

I februari 1939. Kriget var slut och därmed Hitlers generalrepetition inför det andra världskriget, som skulle börja bara några månader senare. Hitlers och Mussolinis fascistregimer besegrades men Spaniens folk förråddes för andra gången. I Spanien härskar fortfarande den grymma Franco-regimen — och på vissa håll betraktas den som värd att tillhöra FN.

Lillan är fin

De här två söta modellerna för lillflickan har framställts av Hans och Greta, känd barnklädersspecialist i Stockholm. De bör inte vara svåra att kopiera för den sykkunniga. Först den lilla klänningen med rynkad volang nedanför det långa raka livet. Den är framställd i rejält svenskt bomullstyg, en mönstervävd vara i melerat blått. Kring ärm och fäll är klänningen kantad med vit brodyr och som pricken över i kommer de båda brodyr-raderna på livet.

Modellen bredvid visar ett förtrollande litet förkläde i rutigt bomullstyg av svensk kvalitet, stadigt och rejält. Också det är prytt med smala brodyr-remsor och som ni ser är det ordentlig vidd på det. Förklädena har ju, gudskelov förresten för det, blivit moderna igen på småflickor, och nog duger det här också på kalas som skydd för klänningen. Allra bäst blir resultatet om tygerna i klänning och förkläde är samstämda. På modellen är klänningen av brunmelerad bomull medan det rutiga förklädet går i brunt och grönt.

Jag är mycket glad över de svenska Spanien-frivilligas hänvändelse till FN med krav om att en undersökningskommission skall sändas till Spanien, att alla politiska fångar i Spanien skall frigges och att demokratisk återupprättelse skall ges åt Spaniens folk i enlighet med FN-deklarationen om de mänskliga rättigheterna. Mycket värdefullt är också LO-ordföranden Arne Geijers uttalande mot svenska turistresor till Spanien, eftersom dessa resor utgör ett moraliskt och ekonomiskt stöd åt Franco-regimen som ständigt begär nya övergrepp mot spanska arbetare och fackföreningsfolk. Jag tycker att som svensk bör man rent känslomässigt än så länge avstå från semesterfirande i Spanien då man erinras om att de hundratals svenskar som vilar i den spanska jorden

stupade i kampen mot den nuvarande regimen och för ett demokratiskt Spanien.

Hur gärna skulle jag inte vilja återse detta land. Men kan jag som turist njuta av Spaniens flödande sol och underbara badstränder så länge jag vet att folkets bästa söner och döttrar försmäktar i fängelsernas mörker? Så länge de själva saknar de enklaste mänskliga rättigheter i sitt eget land? Nej, jag kan inte. Först måste vi ge dem vårt solidariska bistånd, så att deras kamp för ett fritt demokratiskt Spanien föres till seger.

Och då, då vill jag ta snabbaste flygförbindelsen till Spanien, till Onteniente, Valencia, Alicante och andra platser för att träffa Mercedes, Pepita, Gaspar och de andra vännerna.

Henia Larsson

BRIGITTE

SÄGER **NEJ**

TILL FACISMEN

Brigitte Bardot sa nej till OAS. Brigitte sa nej till mördarna och gangsterna. Tveklöst.

Hon gav inte efter för hot och utpressning. Hon kunde ha givit efter, låtit sig terroriseras, tigit och skrivit ut checken på de fem miljoner, som OAS taxerat henne till. "Om denna order inte verkställs, kommer OAS' specialförband att träda i aktion", förklarade Salans ombud. Vad det betyder vet vi — kransarna har ännu inte vissnat på graven, där Evians borgmästare vilar.

Brigitte gick raka vägen till "Express" med brevet som hon hittat bland de andra. Och gjorde polissak av utpressningsförsöket.

"Jag är säker på att de som skriver och inspirerar brev av det här slaget snabbt blir ur stånd till skadegörelse, om de överallt stötte på ett klart och öppet nej från dem, som de försöker terrorisera med hotelser och attentat. I varje fall går det inte med mig, för jag har inte lust att leva i ett nazistiskt land." Svarade Brigitte.

På frågan om hon är rädd, skakar hon avvärande på den blonda hårmanen.

Efter det beskedet var det många som tänkte om i Frankrike om B.B. — jätan har ju kurage, finns också något bakom dom sotiga ögonen och plutande munnen. Så var det många som sa. (Fast motsatsen har också kommit fram. I julas fick hon gå från hotell till hotell och söka rum — B.B.!)

Nu är det väl inte så att Brigittes nej har vänt upp och ner på världen. Men nog var det en svidande örfil för OAS, från Frankrikes största stjärna, skandalpressens guldhöna.

När det gäller B.B. skyr reportrar och fotografer inga medel. I varanda vrå snokar de, försöker på alla sätt att komma henne in på livet. En fotograf satt tre timmar uppflugen på en järnbalk i studion för att fånga en sensation i teleobjektivet. En annan klädde förgäves ut sig i elverkets kläder och läste av både lyse och gas, för "om jag bara kom in och fick ta tre bilder, så kan jag köpa en bil". Ett annat exempel på hur högt pressen skattar sin B.B. — fast ruskigare — är den journalist som hotade "om ni inte ger mej en intervju, så ska jag fixa eran pojke".

Och här kopplade OAS på, trodde hon skulle bli en lättplockad fågel. Men då visade lejoninnan klorna.

Rachel Lefort

Se upp för dörrarna...

En riktig föregångskvinna, skulle man vilja säga om Kerstin Jarlén, tunnelbaneförare sedan 3 år tillbaka. Det var nämligen inte slumpen som avgjorde när hon sökte till den utannonserade utbildningskursen för förare av tunnelbanetåg. Det föll sig naturligt, det var liksom en följd av hennes egen utveckling, ty hon hör till dem som hävdar kvinnornas rätt att fritt välja yrke och att kvinnorna själva måste visa vad de duger till.

Att sedan Kerstin Jarlén blev antagen till kursen berodde främst på att hon hade tillräckligt många tjänsteår vid Stockholms Spårvägar och så avgjorde läkaren resten. Lä-

karutlåtandet är i detta sammanhang mycket viktigt — fullgod fysik med prima syn och hörsel är oefftergivliga krav.

Kerstin Jarlén hade tre kvinnliga kurskamrater och åtta manliga. Redan första kursdagen fick de pröva på hur det kändes att föra ett tåg — utan passagerare förstås, men med instruktionsmästaren vid sidan. Efter utbildningen som varade 3 veckor fick Kerstin och hennes kamrater börja köra i trafik.

LITE KÄRVT I BÖRJAN

— Hur var det att bli pionjär i ett nytt yrke?

— Visst var det lite kärvt till att

börja med, erkänner Kerstin Jarlén. Man såg oss inte med riktigt blida ögon och det finns faktiskt en och annan manlig kollega som än i dag inte hälsar på oss. Men kamratskapet med de andra är så mycket bättre.

Det är ju alltid så att de kvinnor som röjer ny mark representerar ju aldrig sig själva — utan hela sitt kön. Så var det med de första kvinnliga läkarna, som fick föra en mycket hårdare kamp för sin likställighet inom yrket än vad senare tiders kvinnor behövt göra.

Jag har kört i tre år nu och man kan väl säga att det gått ganska normalt, naturligtvis med de fel och brister som alla nybörjare har vare sig de nu är män eller kvinnor. Och nog kan vi efter dessa tre år säga att vi duger lika gott till det här jobbet som männen.

Det är vi övertygade om. Och det är säkert den allmänna meningen också bland trafikanterna — även om det till att börja med fanns någon enda som hastigt beslutade sig för att invänta nästa tåg när de fick se en kvinna i förarhytten. När vi ber Kerstin Jarlén berätta litet om själva arbetet, så kommer det spontant:

— Det är en evig jakt på sekunder! Man ska gå på rätt sekund från ändstationen, inte hålla dörrarna öppna och göra uppehållen längre än absolut nödvändigt, våga hålla högsta hastighet där så är möjligt och kunna bromsa i rätt tid utan förlust av dyrbara sekunder.

För den oinvigde låter det nästan farligt och vi undrar hur det är med säkerheten.

— Den är hundra procentig såtillvida att vi kan helt enkelt inte köra på något annat tåg. Banan är nämligen signalreglerad och det innebär bl. a. att vi på ett visst avstånd från ett framförvarande tåg genom ett hyttsignalsystem får anmodan att dra ner hastigheten till 50 km/tim. Om avståndet mellan de båda tågen krymper ytterligare, kommer en ny summersignal som

»Alvik — byte till linje tolv, hundra-tio, hundra-tolv, hundra-tretton och hundra-fjorton...»

...dörrarna stängs!

betyder att hastigheten ska dras ner till 15 km/tim. Här måste man reagera snabbt — inom loppet av ett par sekunder. Om man inte reagerar på de här signalerna går tåget automatiskt i nödbroms. Den högsta tillåtna hastigheten är för övrigt inte högre än 70 km.

Stockholmstrafikanterna kan således känna sig fullkomligt trygga när de slår sig ner på de grönkädda sofforna i tågen.

PÅ PLUSSIDAN: LIKA LÖN

— Jag trivs verkligen mycket bra med mitt yrke, säger Kerstin Jarlén, även om det naturligtvis har sina nackdelar. Det är ju inte så roligt att inte alltid kunna få semester samtidigt med maken och då barnen har skollov. Våra semestrar är spridda över hela året. I allt flera yrken har man börjat med lediga lördagar, åtminstone under sommaren, men det är ju inte tänkbart i ett serviceyrke som detta. Lördagsarbetet medverkar nog på sitt sätt till att yrket inte är så populärt längre. Och så helgerna förstås. Det är naturligtvis inte så roligt för familjen när mamma ska köra tunnelbanetåg på julaftonskvällen. Men det hör till de nackdelar man får ta.

— Till fördelarna hör att vi har lika lön. Det har aldrig varit tal om annat. Den lön jag för närvarande kommer upp till är en normal månad c:a 1.400. Jag skulle också vilja räkna in skiftarbetet bland fördelarna. Min erfarenhet är den att en skiftarbetande mamma får betydligt mera tid över för samvaron med barnen än den som arbetar varje dag mellan 9 och 5. Det är klart att det blir en hel del nattarbete ibland för att alla hemsysslorna ska hinnas med. Men jag har under alla dessa år haft en väldigt glädje av all den dagtid jag haft tillsammans med min lilla dotter Lisbet. Nu är hon sju år och har börjat skolan och kanske är det lite mera komplicerat nu eftersom hennes skoltider inte alltid sammanfaller med mina tider.

Men vi har hunnit med så mycket Lisbet och jag tack vare mitt skiftarbete. Inte en jul utan att vi gör ett stort pepparkaksland på dubbla satser. Allt vad vi har i granen gör

vi själva. Kostymer brukar jag sy åt Lisbet och hennes lekkamrater, ett år hade vi ett stort indianläger.

SKYLL INTE ALLA PROBLEM PÅ FÖR- VÄRVSARBETET

Att vara en god förälder beror inte på om man har förvärvsarbete eller inte. En dålig mor blir inte bättre för att hon går hemma. Klankandet mot de förvärvsarbetande mödrarna är bara en mask som samhället och enskilda kryper bakom för att dölja sin egen ofullkomlighet.

Men visst är det en psykisk påfrestning att orka med två jobb. Det borde vara så ställt i samhället att vi kunde välja.

Det går emellertid framåt i kvinnovärlden, fortsätter Kerstin Jarlén. Vi börjar göra oss gällande på en rad nya områden. Bara inom min egen bransch finns det nu kvinnor som förare av både bussar, spårvagnar och tunnelbanetåg. Jag tycker det är ett gott betyg åt oss kvinnor när spårvägen ville satsa på oss också när det gällde utbildning av nya spårvagnsförare, där handlar det dock om en kår som försvinner

i takt med nedläggningen av en massa linjer.

Kerstin Jarlén är en av de många duktiga och medvetna föregångskvinnorna i vår moderna tid. Det behövs fler av hennes sort som djärvt vågar satsa på ett nytt yrke och medvetet går in för att visa att kvinnorna kan klara s. k. manliga sysselsättningar med glans. Det ger styrka och kraft åt kvinnornas jämlikhetssträvanden.

Birgit Jansson

Har ni ökat i vikt av julmaten?

En ny fransk avmagringskur som håller kalorimängden vid endast 1000 om dagen lyder så här:

Måndag — 2 liter mjölk, dvs. yoghurt, grädde i kaffe eller te samt skummjölk. **Tisdag** — 1 1/2 kg färsk eller kokt frukt av olika slag. **Onsdag** — 600 gram kött, oxe, får, kalv, helst grillat. **Torsdag** — 300 gram ost, hälften mjuk sådan. **Fredag** — 800 gram kokt fisk eller skaldjur. **Lördag** — 1 1/2 kg vattenkokta eller färska grönsaker. **Söndag** — 2 hårdkokta ägg och 500 gram grillat kött. Tre överflöds kilo lär försvinna som ett nafs!

Varför man sen inte kan ta lite av varje varje dag är tydligen en fransk hemlighet...

Några minuters hålltid vid Hagsätra station ger Kerstin Jarlén möjlighet till en nypa frisk luft innan tåget vänder in mot stadens centrum igen...

Direkt från rådsmötet i Budapest hade jag förmånen att på inbjudan från KDV-sektionen i Polen besöka Warszawa. Redan under de många timmarna på tåget söderifrån fick jag en uppfattning av det stora vida slättlandet.

Den som kommer till Warszawa nu kan helt enkelt inte fatta att staden efter det sista världskriget var en enda stor ruinhög. Så förstörd att man allra först allvarligt övervägde om det alls var möjligt att bygga upp den igen. Gammal kärlek till staden gjorde dock att man beslöt sig för det, som då måste sett hopplöst ut. Den äldsta delen av staden, som förstörts flera gånger tidigare, står nu alldeles likadan som den var före det andra världskriget.

Man letade fram gamla ritningar och gamla fotografier — och så rekonstruerade man hela området. En förtjusande stad med sina små låga

Torget i Gamla stan i Warszawa, återuppbyggt igen och in i minsta detalj sådant som det var före kriget.

STINA SKANTZE:

Som gäst i det återuppbyggda Polen

hus. Exteriörerna ser ut alldeles som de gamla, portgångarna likaså. Själva våningarna, i regel tre, är helt moderna. Inga spårvagnar eller bussar stör lugnet i denna del av Warszawa. Går man bara något stycke från de nya, gamla gatorna och torget, stöter man alltjämt på ruiner.

Gamla staden och f. d. kungliga slottet ligger på den enda sluttning som finns i Warszawa. Därifrån har man en vacker utsikt över Weichsel och stadsdelen mitt emot. Slottet ligger fortfarande i ruiner. Skall slottet rekonstrueras eller ej — det är frågan just nu.

Moderna bostadshus på ghattots ruiner

Av Warszawas ghetto ser man inget nu. Där är allt undanröjt, något sådant vill man inte veta av. På dess ruinhögar byggs nya moderna bostadshus upp. En vacker och gripande minnesstod är det enda som påminner människorna om vad som en gång varit här.

I Warszawa stöter man ofta på parker. En del är nyanlagda, en del har återplanterats efter kriget. Inne i staden har gatorna på många håll

breddats betydligt vid återuppbyggandet. Staden har två miljoner invånare, affärshusen är många och stora. Såvitt jag utan större sakkunskap kunde bedöma kunde man köpa allt vad man behövde där. Dyrt eller inte dyrt är som bekant svårt att reda ut i ett främmande land. Maten är dyr förklarade min tolk och kläder föreföll också att vara dyra. Men hyrorna är mycket billiga och samma sak gäller spårvagnsresor och färder med taxibil. Bostadsbristen är naturligtvis ännu stor, så man får inte hyra hur stora lägenheter som helst. Min tolk, som är anställd på kvinnoförbundets byrå och är ensamboende hade ett rum och badrum. Något kök har hon inte men i badrummet finns kokmöjligheter. En yngre tolk, som hjälpte mig när den första var upptagen på annat håll, berättade att hon var nygift och att hon och hennes man — en ingenjör — hade ett rum och kök. När familjen växer får de ha flera rum, dock högst fyra.

En tidig morgon for min tolk och jag i bil ner till Lublin, som ligger sydost om Warszawa. I tre timmar åkte vi genom det vackra slättlandet. Bilar mötte vi och även bussar

men oftast såg vi långa skrindor, som drogs av en eller ett par hästar, skaka fram. Gårdar med små gråa låga hus såg vi utefter hela vägen. Ute på de vidsträckta åkrarna arbetade grupper av människor, män och kvinnor, med att ta upp sockerbetor. Detta var självägande bönder, berättade min tolk.

Majdanek — ett ohyggligt minne

Efter de tre timmarnas biltur nådde vi Lublin, som är en gammal stad och som inte blev så mycket förstörd under kriget. Den gamla stadsmuren är kvar, med en vacker port mitt framför det hus där kvinnoförbundet har sin byrå. Väl uppkomna för den branta trappan välkomnades vi av ordföranden och sekreteraren i Lublins avdelning av kvinnoförbundet. Efter en trevlig samtalsstund vid lunchen som väntat på oss följde våra värdinnor med i bilen ut till MAJDANEK, det nazistiska förintelselägre strax utanför Lublin. Där fick vi se allt...

Alltjämt stod "Bad" att läsa ovanför den port som ledde in till de tre salar som skulle passeras in-

nan porten till gaskammaren nåddes. Vi fick höra berättas om allt: om kläduppsamlingen, hårklippningen, hur guldplomberna bröts ur tänderna — allt. Tårarna måste få rinna, det kunde vi inte hindra. Vi besökte krematoriet, vi såg den stora askhögen utanför. När man till slut bad mig skriva ner mina intryck i den stora besöksboken sade jag att jag inte förmådde skriva något. Min tolk skrev på mina vägnar att jag var så upprörd att jag intet kunde skriva.

Inne i staden besökte vi nya stora bostadsområden och gick igenom ett intressant och roligt museum för att slutligen avsluta dagen i Lublin med besök i en ny sjuksköterskeskola. Jag är på inget vis sakkunnig på den sortens skolor. Att den var ljus och trevlig kunde jag dock se. Eleverna hade bett att få ställa frågor till mig före vår avresa. En hel mur av glada trevliga flickor trängdes

Denna vackra och gripande minnesstod är allt som i dag minner om att på denna plats fanns en gång ghettot. Runt omkring reser sig i dag moderna bostadskomplex.

Synden

Novell av den norska författarinnan

NINI ROLL ANKER

Hon var född och uppväxt i en prästgård. Artonårig blev hon gift med en man i närmsta stad, en välsituerad man. Av föräldrarna hade hon fått de uppfattningar hon behövde; och de första två åren av äktenskapet levde hon lycklig och utan

omkring mig: "Är flickor i Sverige likadana som vi?" lydde första frågan. De följande var inte svårare och slutet blev att jag frågade ut dem. Varenda en av flickorna ville sedan visa mig just sitt rum. Det var ljusa, luftiga flickrum. Min tolk och jag måste till sist slita oss från den glada flickskaran.

I Warszawa besökte jag en skola och ett daghem. Barnen av alla åldrar såg förstas ut ungefär som våra egna barn. Att jag inte kunde tala med dem utan tolk var ledsamt. Med de små i daghemmet talade jag dock fritt ur hjärtat på svenska. De förstod mig utmärkt bra!

Dagarna gick alltför fort, överfyllda som de var av utflykter i och omkring Warszawa. Sista dagen var jag uppe på kvinnoförbundets kontor för att säga adjö. Generalsekreteraren bad mig berätta hemma i Sverige om allt som jag sett — både det jag tyckte om och det jag inte gillat. "Säg dem att vi, efter allt vad vi varit med om, önskar fred!" var hennes avskedshälsning.

Överallt, vart jag kom, blev jag mottagen med den största vänlighet. Alla ville visa mig tillrätta, ville visa mig allt som jag önskade se. Det var riktigt svårt att skiljas från mina två tolkar, som blivit mina vänner. Och när jag slutligen satt på tåget hem till Sverige igen dröjde mina tankar kvar i Polen. Och jag tänkte att vi svenskar med vår höga levnadsstandard har all anledning att med stor beundran vända våra blickar mot det återuppybyggda och återuppybyggande Polen.

Stina Skantze

ansvar, i umgänge med mannens jämnåriga av båda könen, folk i trettioårsåldern.

Så händer det att läkaren en sommar sänder henne ensam till en badort. Under några veckor är hon tillsammans med ungdomar som dansar och sjunger, går månskenspromenader, grälar, försonas och försvinner två och två.

Hon glömmer inte mannen men hon gömmer honom. Hon är lyckligt gift, det är inget mer att tänka på det. Hon har en sommarvän, han hittar på alla slags galna påfund, det är omöjligt att värja sig för honom, hans kyssar träffar henne på håret och kinderna och munnen samman med solstrålarna och månskenet. De syns inte, de sätter inga märken. Alla människor ler mot henne, hon ler mot alla, varje kväll lägger hon sig utsliten av glädje. Långt inne är det något som värker lite... Men sömnen täcker till det.

Så en dag är det slut. Hon står i ett kupéfönster och vinkar till alla stråhattarna och näsdukarna på peirongen. Plötsligt ser hon dem inte mera, plötsligt är hon allena.

Hon stirrar ut genom fönstret. Tåget flyger mot hemmet, mot återseendet, mot mannen. Då förnimmer hon med ett pinan i sinnet, den har blivit stor och tydlig. Och för första gången på många veckor känner hon efter om hon gläder sig åt hemkomsten — och finner bara en dunkel skräck som ökar ju mera det minskar, avståndet mellan henne och honom hon tillhör.

Hon har varit hemma ett dygn. Solskenet har förändrats, dött och vitt ligger det på trädgårdsgången och över gräset. Hon står och ser på det och väntar; men det vill inte tindra och blossa. Det är därför — tänker hon.

Mannen skämtar med henne. Hon får gråten i halsen. Det är därför...

Och hennes lilla gråhåriga mor kommer på besök. Hon trycker sig

in till henne, hon kan inte se henne i ögonen.

Hennes skuldkänsla växer i kapp med de andras godhet och omsorg — i visionära glimtar ser hon för sig den människas liv som har ljugit och svikit, människan med de bedrövade ögonen och de glädjelösa läpparna, den syndiga som inte kan sova i Jesu namn.

Och mannens goda och fina egenskaper reser sig omkring henne, som förtappad stirrar hon på dem: så snäll han är mot hennes mor, så arbetsam han är, så nykter... Men vem är hon som kunde låta sig kysas av en som inte var han?

Den första dagen ville hon kasta sig i hans armar och bekänna. Men redan första dagen fann hon inte ett ögonblick som kunde användas för det. Och sedan blir det allt svårare; det som måste sägas blir allt mer betydelsefullt, ödesdigert.

Då närmar sig hennes tjuguförsta födelsedag. Denna dag kan hon inte uppleva utan att ha lättat sitt samvete — den dagen kan hon inte se in i hans lugna klara ögon utan att dö av skam och sorg.

Och allteftersom tiden går tänker hon nu mera på mannen än på sig själv. Smärtan hon måste vålla honom fyller henne, den tar smaken från tungan, känslan från händerna — hon klarar inte längre att se på hans glada ansikte utan att vända sitt eget bort. Vad kommer han att göra med henne i den första vreden? Kommer han att slå henne? Kommer han att stöta henne bort från sig för alltid? Hon minns de gånger hon sett honom vred — hon försöker ana sig in mot något våldsamt som kan ligga dolt i hans natur.

Eller — är han för ädel? Sorgen kan inte bli brutal hos en sådan som han. Han kommer inte att jaga bort henne, han kommer att låta henne få stanna kvar, få sona, få göra gott igen. Hon skall förtjäna honom tillbaka, göra honom trygg, vinna honom igen, steg för steg.

Vuxet och tappert tänker hon igenom det: hon har svikit honom, men hon vill göra bot — hon är redo att ta förödmjukelsen, hon skall inte gå under i hans kyla.

Och hon blir lugn: hon ser på sitt eget ansikte i spegeln och tänker att även om han grips av avsky för detta ansikte som en annan har kysst så måste hon bära det. — —

Kvällen före födelsedagen är de ensamma.

Med virknål och garn:

Tre vackra mellanspetsar

Nr 1

Garn nr 50 eller 60 — nål nr 13 eller 14.

Lägg upp 6 m. till en ring.

Varv 1: 3 lm utgör första st., 2 st, 3 lm, 3 st. Vänd med 3 lm.

Varv 2: 3 st, 3 lm, 3 st. fästes alla i öglan under. Vänd med 3 lm. Virka dessa 2 varv tills spetsen har önskad längd. Sedan virkas 2 varv på långsidorna:

Varv 1: 3 st, fästes i första öglan, 5 lm, 3 st. i andra öglan, 5 lm osv.

Varv 2: 1 st, 2 lm, 1 st, 2 lm osv.

Nr 2

Garn nr 50 eller 60 — nål nr 13 eller 14.

Lägg upp 25 m.

Varv 1: 3 lm utgör första st., 1 st, X 1 lm, 1 st, 5 lm, 1 st fästes båda i 5:e m, fortsätt från X ytterligare 2 ggr, 1 lm, 1 st fästes i 5:e m, 1 st. Vänd med 3 lm.

Varv 2: 1 st, 1 lm, 8 st. i varje av de 3 lm.-bågarna, 1 lm, 2 st. Vänd med 3 lm.

Varv 3: 1 st, X 1 lm, 1 st, 5 lm, 1 st, fästes båda i mitten av st.-gruppen, fortsätt från X ytterligare 2 ggr, 1 lm, 2 st. Vänd med 3 lm.

Varv 4: = varv 2, osv.

Hon vänder sig bort från honom, ser på väggen och börjar: Det har hänt något förfärligt...

Framåtlutad, med händer som vrids och rösten otydlig av gråt berättar hon om sin synd, berättar utförligt från början till slut om denna sorgliga sommar. Hon förtiger ingenting om sig själv, ber bara att få slippa nämna den andres namn. För att mannen inte skall fatta hat till honom. Han var inte mer än tjuuguett år han heller. Han var student bara.

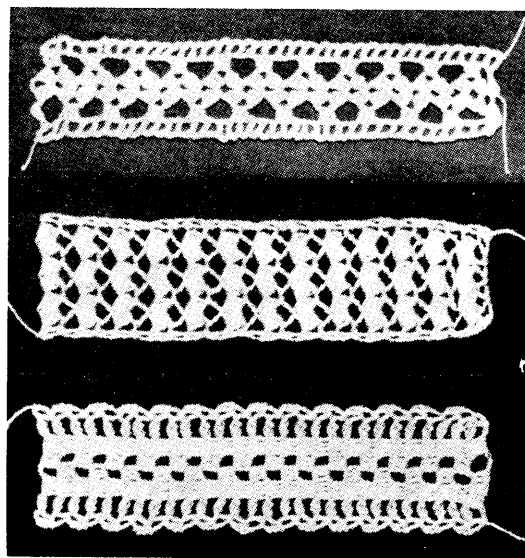
När det är sagt sjunker hon samman, den späda gestalten viker sig, som en liten hund gömmer hon huvudet.

Mannen har suttit och sett på henne. Något muntert har lekt i hans godmodiga ansikte. Nu mörknar de bruna ögonen till för en sekund.

Har du berättat allt? frågar han.

Allt? Hon lyfter huvudet och försöker se honom genom tårarna. — Vad menar han?

Då tar han henne under hakan och

Nr 3

Garn nr 50 eller 60 — nål nr 13 eller 14.

Lägg upp 28 m.

Varv 1: 1 st. fästes i 6 m, 3 lm, 1 st. fästes i föregående st, 1 st fästes i 4:e m, 3 st, 3 lm, 1 st fästes i 4:e m, 6 st, 3 lm, 1 st fästes i föregående st, 1 st fästes i 4:e m, 2 lm, 1 st. Vänd med 3 lm.

Varv 2: 1 st, 2 lm, 1 st fästes i 1:a öglan, 3 lm, 1 st fästes i föregående st, 4 st, 3 lm, 7 st, 3 lm, 1 st fästes i föregående st, 1 st, 2 lm, 1 st fästes i kantöglan. Vänd med 3 lm.

Varv 3: = varv 2, osv.

lyfter det ännu barnsligt runda ansiktet upp mot sitt.

Du söta lilla unge — han ler och kysser henne.

Men?

Ja — svarar han — var det så förbannat farligt? Han tyckte alltså om att kyssa dig, han också — sicken en fräck student!

Tio år senare sitter de tillsammans för sista gången.

Som moderna frigjorda människor har de lugnt gjort upp sitt konkursbo.

I alla fall säger mannen med ett visst vemod:

Vi var då lyckliga en gång. Du höll då av mig, en gång. Varför kunde det inte fortsätta?

Skall jag säga dig det? Hon vänder sitt vita, skeptiska ansikte mot honom. Du ringaktade min första synd. Det kom jag aldrig över.

Den stora skåpstädningen

Det händer så ofta att bocken sätts till trädgårdsmästare, så varför inte också här. Annars borde det naturligtvis vara en riktig husmor, en som kan och vet det mesta om allt i hushållet, som skulle skriva en spalt som denna.

Vid sidan om ett förvärvsarbete som tar det mesta också av ens fritid, blir hushållsarbetet aldrig annat än en undanknuffad liten bisyssla. Ingenting blir så där ordentligt gjort, som man skulle vilja. Ta bara det där med köksskåpen. För ett par år sedan flyttade familjen in i en ny lägenhet. Och tack och lov för att man åtminstone hade förstånd nog att klä alla skåphyllor med s. k. vaxduksbehandlat papper. Dyrt blev det, men det håller än och kommer förmodligen att hålla, om inte i evärdliga tider, så dock i åtskilliga år. Och tänk så lätt det är att bara torka av hyllorna med en våt trasa.

Om sanningen ska fram, så har det inte blivit städad i speceriskåpet sedan inflyttningen. Men till jul ska ju allting ske — dock inte varje jul — men nu grep vi oss verket an.

Vi har nog lite svårt för i vår fa-

milj att kasta bort saker och ting. "Det kan ju komma en dag... etc." Följaktligen innehöll speceriskåpet ett och annat. Gammal kakmix, vars stämplade datum för länge sedan flytt, hamnade förstås obönhörligen i sopnedkastet. Vem skulle våga äta sådan sockerkaka? Vem kunde tro att man under ett par års tid hade köpt hem så många påsar bikarbo-nat? Och muskotblomma? Det fanns också ganska mycket korinter i skåpet, väl torkade och vitpeppar som glatt trillade ur dåligt tillslutna påsar.

Till slut såg det emellertid ganska välordnat ut på samtliga hyllor — om ock lite tomt. Gasavläsaren kommer inte att känna igen sig nästa gång — gasmätaren är placerad i detta skåp, nämligen.

Den stora skåpstädningen skänkte husmodern stor tillfredsställelse. Och om vi till slut skulle våga oss på att ge ett litet råd, så ta och byt till vaxdukspapper nästa gång ni ska byta hyllpapper. Det blir visserligen en extra utgift, men det lönar sig. På lång sikt spar det både tid och pengar, tror

Maria

Knep och råd från händig husmor

Alla har vi väl våra små knep, som vi tar till ibland för att underlätta ett eller annat i hushållsarbetet. Kanske har vi av en ren tillfällighet kommit på det eller har det kanske gått i arv från mor och mormor. Nu öppnar vi en spalt för alla händiga och uppfinningsrika husmödrar och hoppas att ni vill dela med er av era praktiska råd. Sänd bidragen till Vi Kvinnor, Norrtullsgatan 5, 1/2 tr., Stockholm Va.

Vi börjar denna gång med något som kan vara aktuellt efter julfirandet.

● Stearinfläckar kan vara ganska svåra att få bort om de råkat hamna på textilier av något slag. Effektivaste sättet att ta bort dessa fläckar är att först försiktigt skrapa bort det mesta med baksidan av en bordskniv. Värm ett strykjärn och pressa försiktigt mellan två vita läskpapper. Finns efter denna procedur ytterligare något kvar av fläcken, så försök med trikloretylen mot ett poröst underlag. Har man fått stearinfläckar på riktigt ömtåliga tyger — siden eller sammet — är det nog bäst att fråga fackmannen till råds.

● Så här års kan det tyvärr hända att man tappar bort en handske, kanske en julklapps-dito. Om man textar sitt telefonnummer med märkbläck på insidan av handskena ökar emellertid chanserna att få igen den borttappade.

● Blomkrukorna kan vara svåra att hålla riktigt snygga utvändigt. De blir blanka och fina om man gnider in dem med litet paraffinolja.

Vår lilla matorå

Förbundets två "Birgitor" har avverkat en något ovanlig turné i avdelningarna i Stockholm med omnejd. Den ena av dem har berättat intryck från Italien och förmedlat erfarenheter från det italienska systerförbundets — Unione Donne Italiane — framgångsrika erfarenhet. Den andra har gett smakprov på vad det italienska köket förmår. Att byta ut det evinnerliga möteskaffet mot en liten matbit var ett arrangemang som slog väl ut och de förfrågningar vi fått om receptet tyder på att anrättningen hade mersmak. Här kommer således på begäran

Risotto à la Brigida (4–5 pers.)

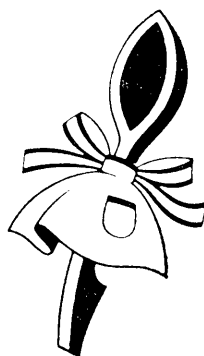
- 1/2 kg blandad köttfärs
- 1 liten purjolök
- 1 gul lök
- 1 burk morötter i tärningar
- 1 färsk paprika (om sådan finns att få tag i)
- 100 gr tomatpuré (Obs. ej ketchup!)

3 msk margarin

2–3 tekoppar vatten

1 struken dessertsked salt, samt malen paprika och cayennepeppar efter smak. (Ev. några nypor ros-marin).

Lök, paprika och purjo hackas och fräses i en rymlig stekpanna. Så lägges köttfärsen i och får steka under omröring tills den blir smågrynig. Salta och krydda samt tillsätt vattnet och tomatpurén, får puttra i 30 minuter varefter morötterna blandas i. Serveras till nykokt ris.

Vad lärkan sjöng när hon lämnade hembygden

Bönderna hade redan plöjt om de tomma åkrarna och sått höstråg och höstveten på dem. Linet, som sett så guldgult ut, hade blivit brunt och kvinnorna hade samlat ihop det till kärvar.

På åkrarna sköt redan den unga höstsådden upp, den såg ut som mjukt grönt siden. Hela den stora familjen Skönfot livnärde sig av den fina gröna brodden. Sitt nattläger hade de i buskarna.

Den stund hade kommit då lärkan måste resa till varmare länder. Och nu sökte hon upp sina vänner ute på åkern bland det gröna höstvetet för att ta farväl av dem.

Hela den stora rapphönssvärmen omringade henne. Där var flera hundra rapphönor, ja, kanske till och med tusen. Lärkan kunde inte genast hitta Rödhals och Skönfot bland dem: alla de unga rapphönorna var redan lika stora som sina föräldrar och alla var de vackert klädda och med en hästskoformad chokladbrun fläck på bröstet. Alla hade de nu rödaktiga halsar himmelsblå bröst och rödbruna stjärtar.

»Vad var det jag sa i våras!» skrek Skönfot så fort han fick syn på lärkan. »Den stora svärmen samlas, och vem är det som är ledare? Naturligtvis Rödhals!»

Men Rödhals avbröt honom genast och frågade lärkan:

»Reser ni bort från oss nu till fjärran länder? Tänk så vackert där måste vara och så varmt och härligt!»

Lärkan skakade bedrövad på huvudet.

»Ä, inte bara härligt minsann. Varmt är där, det är sant. Men ingen av oss sångfåglar faller på idén att sjunga där, ingen bygger sig ett bo och ingen fosterar upp några små ungar.»

»Men varför är det så förskräckligt där?» frågade Rödhals.

»I de där främmande länderna betraktar man till och med oss lärkor som matnyttiga. Där jagar man oss med hundar och bössor. Där fångar man oss i nät. Där steker man oss i stekpannor — och man behöver många, många lärkor till en panna. Man steker och äter upp oss.»

»O, så förfärligt!» ropade Rödhals och Skönfot med en mun. »Stanna då hellre hos oss över vintern!»

»Jag vore glad om jag kunde det, men här härskar snön och kylan. Alla maskar och larver har gömt sig. Jag är rent förvånad över hur ni tänker livnära er i vinter.»

»Ä, det är då så enkelt så», svarade Skönfot. »Ser du hur mycket grönt bönderna har sått åt oss till vintern. Det räcker för hundra vintrar åt oss.»

»Men allt det gröna är ju snart nerbäddat under snön!»

»Då skrapar vi undan snön med fötterna. Mellan buskarna och på skyddade ställen finns det platser där snön aldrig ligger hög. Om man bara krasar litet där så ser man genast det gröna.»

»Men jag har hört talas om att det kan bli is på vintern och att det kan

ligga som ett istäcke över all snön. Är det inte så?» frågade lärkan.

»Då hjälper jägaren oss», förklarade Rödhals. »Jaktlagarna förbjuder honom att skjuta eller fånga oss om vintern. Jägaren vet att vi kan svälta ihjäl om det ligger is över hela marken. Han gör små hus av grankvistar i snön och där strör han ut havre och korngrön åt oss.»

»Här måste det vara skönt att leva! Tänk ändå så ljuvlig vår hembygd är», sade lärkan. »Om bara våren snart ville komma — då vänder jag åter hem igen. Men nu — nu måste jag säga adjö och ge mig iväg.»

Och lärkan flög till sina släktingar som samlades för avfärden söderut. Det var ännu tidigt på morgonen, men ett stort grått moln betäckte himlen, och allt på marken tycktes grått och öde.

Oförmodat tittade solen fram bakom ett moln. Genast blev det ljust och glatt runtomkring precis som om våren.

Lärkan steg högre och högre i rymden och plötsligt — hon visste inte själv hur det kom sig — började hon sjunga.

Hon sjöng om hur vackert det var på hennes hembygds åkrar och fält, hur människorna hade sått korn på åkrarna och hur många fåglar och diur som levde där och fostrade upp ungar och gömde sig för sina fiender. Hon sjöng om hur den elaka sparvhökshonan kom flygande över åkrarna, hur den hade dödat en rapphöna och hennes make och hur deras stackars ungar plötsligt stod där föräldralösa och hon sjöng om hur en annan rapphöna hade kommit och tagit hand om de små, så inget ont hände dem. Hon sjöng om hur Rödhals, den kloka rapphönan, skulle leda den stora rapphönssvärmen under vintern och om hur jägaren skulle ställa upp matbord i snön åt fåglarna och strö korn där, så att rapphönsen hade något att plocka i sig under den kalla vintern. Och hon sjöng ut sina drömmar om hur hon skulle återvända till hembygdens fält och gårdar och med hög röst berätta för alla att nu hade våren kommit.

Men långt där nere, på jorden, blev människorna stående förvånade.

De fann det så underligt och samtidigt så underbart att lärkan sjöng igen så här mitt i mörka hösten.

Människorna stod stilla, blinkade mot solen och ansträngde sig att upptäcka den lilla sångaren uppe i skyn. Men däruppe svängde och glittrade små vita stjärnor. Det var de första snöflingorna — de töade upp och blev vatten innan de nådde marken.

Från våra avdelningar

Prenumerantvärningen

för vår tidning är i full gång när detta skrives. Särskilt glädjande är att så många avdelningar den här gången startade arbetet mycket tidigt – en sak som ger garantier för ett gott resultat. Ett annat glädjande tecken är **de många nya prenumeranterna**. Mer och mer följs uppmaningen att värva de fasta lösnummerköparna som prenumeranter och det är bra!

Men också sådana som inte tidigare läst vår tidning kan vinnas som

prenumeranter, därom vittnar ett exempel från Årstaavdelningen i Stockholm. Avdelningens ordförande, fru Anna Wennberg, lämnade häromdagen in en lista med 32 prenumeranter, av vilka en stor del var helt nya. Hur hon burit sig åt? Hon fick från expeditionen en packe överblivna ex. av äldre nummer, dem stoppade hon i brevlådorna och efter en tid besökte hon vederbörande och frågade vad de tyckte om tidningen. Och fick dem som prenumeranter! För överallt kan man träffa kvinnor som är intresserade för freden, för kvinnornas rätt och barnens bästa, allt det vår tidning arbetar för. Det gäller bara att söka upp dem!

Det kan också Rut Åkerström i Jonsered intyga, som på nyåret presenterade **28 nya prenumeranter**. Honnör för sådana prenumerantvärvare!

*

Nytt år – ny giv – nya årskort i SKV

I år lanserar SKV en nyhet i fråga om medlemskort och avgifter. På sitt sätt handlar det också om en kulturgärning i smått. Det nya årskortet har pryts med ett motiv hämtat ur den kände och högt uppskattade svenske konstnären Carl Larssons rika produktion. "Ateljédryll" heter motivet och det är reproducerat i flerfärgstryck. Motiven kommer att växla år från år och medlemmarna i SKV får så småningom en vacker samling små reproduktioner.

Idén har hämtats hem från det framgångsrika systerförbundet i Italien – Unione Donne Italiane, som inom parentes sagt, räknar drygt 800.000 medlemmar och utgör den drivande kraften i ett brett samarbete mellan en rad andra stora italienska kvinnoorganisationer.

Men det är inte bara den yttre utstyrseln av medlemskortet som representerar någonting nytt. Ur vuna erfarenheter har behovet av förenklade arbetsmetoder vuxit fram. Med införandet av detta nya årskort slopas det tidigare märkessystemet till stor lättnad för alla kassörer och

uppbördskvinnor. Även om också årskortet medger att den medlem som så önskar kan dela på avgiften, kan man nog förutsätta att de allra flesta kommer att lösa årsavgiften med en gång.

Det vackra årskortet kan också användas för att förenkla själva medlemsvärningen till förbundet. Det kan säljas till alla och en var som anser att de hos SKV funnit något som de vill vara med och stödja. Därmed bör också möjligheterna öka för förbundet att få flera direktanslutna medlemmar. Och vi vill passa på att rikta uppmaningen till alla våra läsarinnor som är bosatta på platser där ingen SKV-avdelning ännu finnes, att bli med i SKV som direktanslutna medlemmar. SKV är det förbund där alla kvinnor som vill fred och framsteg hör hemma. Och vi säger på förbundsstyrelsens vägnar: Välkomna allesammans!

Skicka in nedanstående blankett och årskortet kommer på posten. Adressen är SKV, Norrtullsgatan 5, 1/2 tr., Stockholm Va. Och årsavgiften för direktanslutna medlemmar är 5 kronor.

10-årsjubileum

firade Smålands-distriktet av SKV den 30 september med en festlig sammankomst i Värnamo. Förbundsstyrelsen representerades av dr Helena Svantesson, Lund, som höll festtalet. Aina Engdahl och Bojan Lindhe läste dikter (den förstnämnda sina egna), Ingrid Karlsson i Västervik hade gjort en bordsvisa som sjöngs kring det festligt dukade supébordet. Avdelningarna uppvaktade distriktet med penninggåvor (pengar behövs alltid för verksamheten!) och blommor överräcktes till distriktets ordförande Ingrid Nilsson och andra medlemmar av distriktsstyrelsen som varit med och dragit lasset i ledningen under den förflutna 10-årsperioden.

Följande dag ägnades åt studier: SKV:s handlingsprogram. Föreläsare var Helena Svantesson och en livlig diskussion följde kring temana Kvinnans likaberättigande, Barnens och ungdomens fostran och vårt arbete för freden.

Den återblick över de gångna årens verksamhet som distriktsledningen lade fram vid jubileet vore värd en särskild artikel. Den handlar om många och goda initiativ från distriktets och avdelningarnas sida och en ständig beredskap att stödja förbundet. I medvetande om hur viktigt det är med skolning för uppgifterna genomför distriktet årligen en central studiekonferens över en lördag och söndag. Avdelningarna organiserar egna studiecirklar, många medlemmar deltar i ABF-cirklar på sina hemorter och många verkar för övrigt aktivt i andra kvinnoorganisationer, i nykterhetsföreningar osv. Det är ett gott arbete vårt smålandsdistrikt utför och vi önskar dess ledning och medlemmar all framgång under den nya tioårsperioden!

JA

jag vill gärna bli med i SKV. Sänd årskortet mot postförskott till:

Namn:

Adress:

Postadress:

Hon ryckte till när telefonen ringde. Långsamt lade hon handen över hörluren men lyfte inte av den. Det ringde igen. Hon stod blickstill och såg ut genom fönstret.

— Inga, du måste svara! hördes moderns röst uppförande.

Inga skakade ovilligt på huvudet. Hon visste precis vad Herbert hade att säga. Det var sedan årtal detsamma och detsamma.

— Med det där uppnår du inget, sade modern, tvärtom du gör Herbert förbittrad och berövar honom med våld alla goda avsikter!

— Hans goda avsikter känner jag. I fyra år har han högt och heligt lovat mig en gemensam semesterresa och ett verkligt familjeliv — för att sedan nästan vecka meddela att han av ena eller andra orsaken inte kan resa och att han är så överlastad med arbete att han inte har möjlighet att leva ett normalt familjeliv! Nej, mamma, den här gången låter jag inte lura mig av hans löften...

Telefonen ringde igen och modern lyfte på luren. Innan Inga hann hindra det hade hon sagt att dottern var där. Ovilligt tog Inga emot telefonluren och sade kallt: "Ja, vad är det?"

— Inga? Det är Peter! Peter Lövgren, du kommer väl ihåg mej? Jag kom hem för ett par dagar sedan.

Med ens var det stränga uttrycket borta ur hennes ansikte. Hon måste skratta. Reaktionen efter timmar av inre spänning kom för hastigt.

— Peter Lövgren! sade hon lågt men ändå högt nog för att mannen i andra ändan av tråden kunde höra det. Vem kunde trötta det!

— Inga! Hallå! Talar du egentligen till mej?

Långsamt fann hon sig i den förändrade situationen.

— Naturligtvis talar jag till dej, Peter! Är du hemma igen? Jag trodde du var någonstans i Sydamerika och byggde broar!

— Ja! Och nu är jag hemma igen sedan tre dagar. Jag har varit osäker på om jag skulle våga ringa upp dej... Men så hjälp mej då en smula, Inga!

— Du är ju brobyggare och det borde väl inte vara svårt för dej att slå en bro över en tidrymd av fem år.

— Du gör det inte lätt för mej!

— Det är heller inte min avsikt, kära du!

— Är du gift?

Hon tvekade bara två, tre sekunder, så sade hon hastigt "nej". Men när hon hörde hur han suckade till av lättnad tillfogade hon snabbt:

— Men inbilla dej inte, Peter, att det är dej jag har väntat på!

För honom tycktes det emellertid vara viktigast att hon ännu var ogift. Hans röst lät munter:

— Hör på Inga, den lilla restaurangen i Gamla stan där vi alltid brukade träffas, den finns fortfarande kvar. Jag föreslår att vi börjar där vi slutade. Överens?

— Låt gå. Vilken dag hade du tänkt dej?

— Vilken dag? I dag naturligtvis! Passar det klockan åtta?

— Det går, men...

Efter fem år

— Jag gläder mej väldigt, Inga. Då ses vi alltså om en stund. Och försök komma punktligt.

Långsamt lade hon på luren. Samtalet med en gammal vän hade gjort hennes ansikte mildare och gett kinderna färg. Ja, hon skulle lägga en gammal vänskap och ett misslyckat äktenskap i var sin vågskål och se vilket som vägde tyngst. Därefter skulle hon rätta sig.

— Inga! Moderns röst var skarp. Inga visste vad som skulle komma och hon spände sig.

— Det skulle du inte ha gjort, Inga! Inte så att förstå att jag vill övertala dej att stanna hos Herbert. Men om du nu inläter dej med Peter ger du Herbert ett övertag över dej.

— Då känner du Herbert dåligt, mamma. Ett ögonblick kommer han att yrvaket forska i sitt minne efter en man vid namn Peter Lövgren. Men det förhållandet att en man kommit in i mitt liv kommer inte på något sätt att intressera honom. Honom intresserar ingenting annat än siffror, allt annat sjunker som bly ner i hans undermedvetna. Inte ens min existens som husmor och värdinna intresserar honom. Om jag tar ut skilsmässa kommer han antagligen inte att komma ihåg att han över huvud taget varit gift.

— Din man, sade modern trött, är en framgångsrik affärsman...

— Och en hjärtlös äkta man!

*

Han kände igen henne först när hon stod vid bordet och leende betraktade honom. Hastigt reste han sig och stirrade på henne.

— Har du förlorat talförmågan? sade hon lågt för att inte rikta flera gästernas uppmärksamhet på detta egenartade återseende.

— Ursäkta, stammade han, hjälpte

henne av med kappan och bar ut den i garderoben. När han kom tillbaka hade hon slagit sig ner i hörnet. Han satte sig mitt emot henne och såg henne oavvänt in i ansiktet. Men hans tystnad var inte längre brist på målföre, den var en stilla, nästan andäktigt beundran.

— Varför skrev du aldrig, Peter?

Han rycktes ur sina tankar.

— Ja, sade han tveksamt, det... det var väl därför att min arbetsplats låg i Sydamerika och jag inte ansåg mig ha några chanser i konkurrensen om dej på så långt avstånd.

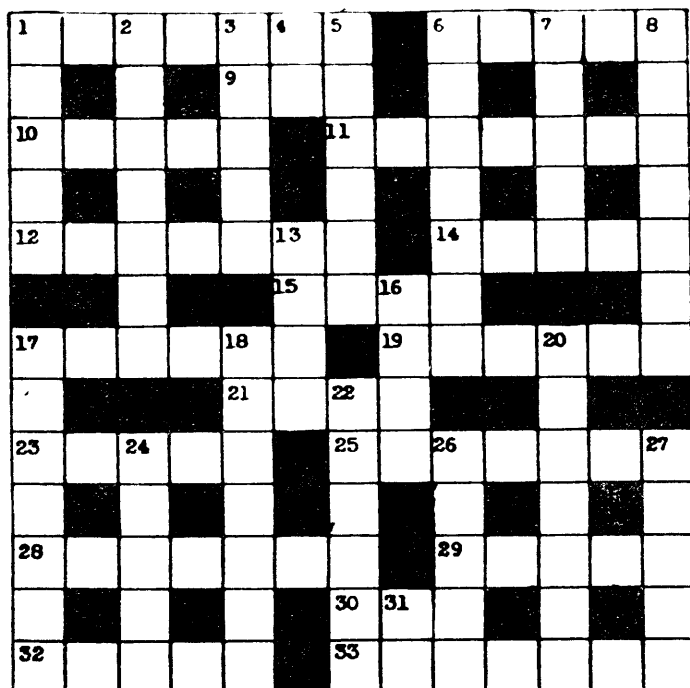
Han ville inte tillstå den verkliga orsaken: att han inte ville göra sig påmind förrän den karriär han hoppades på började ta form. Men hans förhoppningar hade inte infriats, han hade förblivit den lille ingenjören i en stab av ingenjörer, anonym, obetydlig.

Men Peter Lövgren var en oförbätterlig optimist. Han trodde fortfarande på sin karriär. Det han inte uppnått i Sydamerika skulle han nog uppnå här hemma. Och så skisserade han en framtidsbild för henne, där han var den framgångsrike och efter-sökte teknikern. Hans avsikt var tydlig: hans hustru skulle bli gift med en ansedd och strängt sysselsatt man som kunde uppfylla hennes minsta önskan. Han kände sig själv en smula rädd inför denna skönmålning, men sådan som han nu återsett Inga var det tydligt att hon hade stora anspråk på livet, anspråk som bara en framgångsrik och strävsam man kunde lyckas uppfylla.

I början hade Inga lyssnat intresserat, senare besviket och slutligen lyssnade hon inte alls. Hon tog för givet att denne Peter Lövgren var besatt av sitt arbete på samma sätt som hennes man, oförmögen att in-

Korsord nr 1

LÖSNING TILL KORSORD NR 6

Vågräta ord

1. Utan det lever ingen
6. Minst två flickor
9. Märke
10. Lär vara bäst
11. Berövad sin frihet
12. Bör nog bergsbestigaren ha
14. Är åsnan bland annat
15. Har den vidbrända steken
17. En liten en
19. Gör barnen i småskolan och glömmer de inte när de ska på skidtur
21. Är den som tänker sig för
23. Resultat av röstfusk
25. Alltför glad i bordets håvor
28. Hör till hygien

tressera sig för eller sätta värde på något utanför sitt yrke.

Hon var samtidigt både ledsen och belåten. I varje fall var det bäst att ha fått besked redan från början. Han märkte ingenting av den vägg han rest mellan dem; han pratade och pratade, en man som bemödade sig att komma i så fördelaktigt ljus som möjligt. Och han var så upptagen av sina framtidsvisioner att han inte märkte hur stelt Inga reagerade.

Han följde henne hem och föreslog att de nu dagligdags skulle träffas vid 8-tiden i den lilla restaurangen i Gamla stan. Inga sade varken ja eller nej. Hon hade redan gjort sig en bild av Peter Lövgren — som så hårdnackat förtigt för henne att han också var en människa med hjärta.

De följande kvällarna väntade han förgäves på Inga. Hon gav inte ett livstecken från sig. För honom var saken klar: hon ville inte ha honom därför att hans framtid inte syntes henne så lysande som han sökt framställa den.

En kvinna som Inga är naturligtvis anspråksfull. Tänkta han.

A. F.

29. Fager att se på
30. I träskor
32. Ger övning
33. Pryda

Lodräta ord

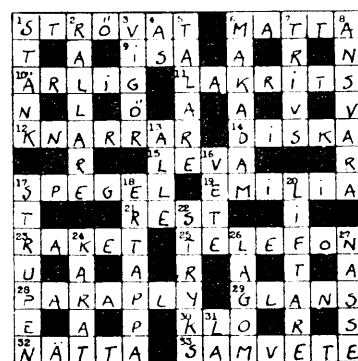
1. God sådan är mycket värd
2. Kan man finna i storskogen
3. Göra foglig
4. Mått
5. Hoppas vi ni ska göra under det nya året
6. På bord och i ask
7. Vanlig uppmaning i brev
8. Är röda utanpå
13. Ingenting
16. Rest
17. Har väl de flesta i munnen
18. De släpper inte trådet i första taget
20. Önskar ni kanske snart att det ska bli
22. Blir det väl i väderleken
24. Har ingen gjort torrskodd
26. Kattdjur
27. Ska barnet sin läxa
31. I skalan

Lösningarna skall vara oss tillhanda senast den 1 mars. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpriser. Märk kuvertet »Korsord nr 1».

OLYCKSBÅDANDE

Maria går i lekskola och vid lunchen underhåller hon mor och far med lekskolebarnens alla bravader. En dag låter det så här om den olycksfågeln Kent:

— Ni kan aldrig gissa, vad Kent har gjort idag! Kan ni tänka er, han snubblade på barnavårdsnämndens sladd!

Pristagare: 1:a pris: Fru Leila Hjelm, Torgvägen 1 A, Jonsered. 2:a pris: Maj-Britt Kjellström, de la Gardievägen 62, Lidköping. 3:e pris: Ingrid Ljungblad, Klensmedsvägen 3, Hägersten.

*

LÖSNING TILL KORSORD NR 7

Pristagare:

- 1:a pris: Karin Hägerbaum, Snoilskyvägen 2, 2 tr., Stockholm K.
- 2:a pris: Gunvor Ryding, Bankogatan 7, Göteborg V.
- 3:e pris: Karin Eklund, Selångergränd 1, Vällingby.

INTE JAG

Lille Mats, 3 år, vet mycket väl att han inte får vara i hobbyverkstaden. Storebror Jon har enligt order låst om sig, när han är där med en kamrat. Frestelsen blir för stor för lille Mats, som hör alla trevliga ljud därifrån. Han går och rycker och rycker i dörrhandtaget.

— Vem är det? frågar Jon.

Mats slutar rycka och funderar en lång stund. Så börjar han rycka igen.

— Vem är det? frågas på nytt ifrån.

Mats funderar igen och inser, att han måste säga något. Så kommer det till sist:

— Det är inte jag!

Från Världsfredsrådets möte: dr Andrea Andreen i samtal med mme Janet Jagan, f. d. premiärminister i Brittiska Guinea. På sid. 2 i detta nr skriver dr Andreen om det betydelsefulla rådslaget i Stockholm den 16-19 december.

På festmöte hos våra vänner i Finska Lappland

Den 14 och 15 oktober firade Finska kvinnors demokratiska förbunds Lapplandsdistrikt sitt 15-årsjubileum och höll samtidigt sin årskonferens. Norrbottensdistriktet var inbjudet till konferensen och hade sänt 8 ombud: Koskullskulle hade 4, Sesarö 2, Luleå 1 och distriktsstyrelsen 1 representant.

Fyra norska kvinnor från Kirkenes och Tromsø hade kört bil på smala, slingrande grusvägar i 100 mil för att få vara med på detta rådslag. Tillsammans med konferensdagarna tog det dem sammanlagt 6 dagar!

Efter att ha tagit del av Lapplandsdistriktets digra verksamhetsberättelse på 25 sidor, med en oerhört mångsidig verksamhet med bl. a. 121 fester och möten kring Internationella Kvinnodagen, med studiecirkel på sådana tema som "En presidents plikter och uppgifter" och "Demokratin i massorganisationerna", med en tidningsupplaga i distriktet på 3.500 ex., med ett medlemsantal av 3.000, med att ha sålt drygt 43.000 lotter i förbundets lotteri, med en valfondsinsamling som skall ge 1 miljon mark osv., tvivlar man inte ett ögonblick på, att de också skall klara de många arbetsuppgifter de har framför sig. Efter som det finska demokratiska kvinnoförbundet är anslutet till det Folkdemokratiska förbundet, deltar de aktivt i de kommande valen, och varje avdelning och enskild medlem

har sin speciella uppgift att fylla i valkampanjen.

Deras bästa avdelning, Rovaniemi, fick mottaga distriktets hedersfana för sitt duktiga arbete och en mängd priser utdelades till de bästa avdelningarna. Också vårt distrikt och de deltagande avdelningarna fick priser — en bordsflagga var!

Den första konferenskvällen bjöd Konsum den finska distriktsstyrelsen och de inbjudna gästerna på en utsökt supé på sin restaurang, där vi fick tillfälle att ytterligare bekanta oss med varandra, och där vi berättade för varann om vårt arbete.

Konferensen var oerhört givande och lärorik och vi fick många tips för vårt fortsatta arbete. Vi var överens om att fortsätta samarbetet över gränserna — både med Finland och Norge — eftersom våra problem är så likartade och därför att ett sådant samarbete skapar entusiasm för arbetet.

M. A.

Precis som hos oss ...

*Det er viktig nå i dag —
å kjøpe sko
av rette slag —*

*»Skal de være til å gå på —
eller bare —
til å stå på?»*

*Både gode —
nette og pene —*

*neimen kjære vene —
hvordan kan De slikt forlange?*

*pene sko i dag —
er trange!*

*Spisse sko —
som er på moten —*

*klemmer alltid —
foten —*

*gode sko —
med plass for tærne —*

*er dessverre —
umoderne!*

Poème.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV)

uppstod år 1931 och har utvecklats ur föreningen Frisinnade kvinnor, som bildades 1914. Det bygger på samarbete mellan olika åsiktsriktningar och har därvid alltid hävdat sin tro på kvinnornas särskilda uppgift för fredens sak och övertygelsen att samhället måste omdanas till att motsvara även de kvinnliga medborgarnas behov.

SKV är sedan maj 1946 svensk sektion av Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (KDV), som omfattar över 200 miljoner kvinnor i 80 länder. KDV och dess nationella organisationer kämpar för att vinna och praktiskt förverkliga **kvinnornas rättigheter**: rätt att rösta och att väljas, rätt till arbete, till lika lön för lika arbete och till befordran; rätt till undervisning och yrkesutbildning och till social trygghet för moder och barn.

KDV och dess nationella organisationer kämpar för att tillförsäkra **alla barn ett lyckligt liv i trygghet**; undervisning och goda bostäder, hälsovård, sund litteratur, goda fritidssysselsättningar. KDV vill samla all världens kvinnor oberoende av hemort, ras och livsåskådning till försvar av freden.

Tidningen
V I K V I N N O R

Ärgång 14

Redaktör och ansvarig utgiv.:
VALBORG SVENSSON

I redaktionskommittén:
SIGNE FREDHOLM
BIRGIT JANSSON

*

Utkommer med nio nr per år
Prenumerationspris per år 6 kr
Lösnummer 75 öre

Postgiro: 513 23. - Norrtullsgatan 5, 1/2 tr. Stockholm Va

SVENSKA KVINNORS
VÄNSTERFÖRBUND
Tel. 32 80 96

Tryckeri AB Plantryck, Sthlm, 1962